

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น คือ รูปแบบหนึ่งของการบริหารงานภาครัฐซึ่งรัฐได้กระจายอำนาจการบริหารให้แก่คนในท้องถิ่น ให้ความสำคัญอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครองการบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตน โดยเฉพาะ ซึ่งปัจจุบันมีหน่วยงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 4 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และรูปแบบพิเศษ 2 แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นรูปแบบหนึ่งของหน่วยบริหารส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546) เพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐบาลขณะนั้น ที่กำหนดนโยบายด้านการเมืองการปกครองจะให้มีการกระจายอำนาจปกครองสู่ท้องถิ่นให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเอง โดยมีอิสระในการบริหารภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารและร่วมกันแก้ไขปัญหาของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับหลักการปกครองตนเองในระบอบประชาธิปไตย โดยได้ยกฐานะสภาตำบลที่มีรายได้ตามหลักเกณฑ์ขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อได้ประกาศพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ในราชกิจจานุเบกษาแล้วทำให้กฎหมายมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2537 เป็นเหตุให้ยกเลิกสภาตำบลทั้งหมดและให้เป็นสภาตำบลตามกฎหมายใหม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ส่วนสภาตำบลใดที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในงบประมาณที่ล่วงมา 3 ปีติดต่อกันเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ให้ยกฐานะขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ปัจจุบันทั่วประเทศมีองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งสิ้น จำนวน 5,770 แห่ง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2552 : ภาคผนวก ก)

ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 46 (1), 59 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล ต้องจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและบริหารกิจการตามบทบาทอำนาจหน้าที่ โดยใช้กลไกของแผนพัฒนาเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาและพัฒนา ทั้งด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม สอดคล้องกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มาตรา 67

การวางแผนพัฒนาถือเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้องค์การบริหารส่วนตำบล บรรลุจุดมุ่งหมายโดยใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม องค์การบริหารส่วนตำบลจำเป็นต้องวางแผนการใช้ทรัพยากรรายได้ ให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนทั้งในปัจจุบันและอนาคต มีการปฏิบัติตามแผนงาน โครงการที่กำหนดให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในเวลาที่กำหนด มีการควบคุมติดตาม วัดและประเมินผล โดยการบริหารจัดการตามแผน แผนงาน โครงการนั้น จะต้องเป็นการบริหารจัดการที่ดี มีความ โปร่งใส และพร้อมที่จะให้มีการตรวจสอบทั้งโดยหน่วยงานของรัฐและประชาคม (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2550 : 2)

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลที่กำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดมุ่งหมาย เพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ และนโยบายในการพัฒนาตำบล การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านองค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นกระบวนการกำหนดทิศทางในอนาคตขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยกำหนดสภาพการณ์ที่ต้องการบรรลุและแนวทางในการบรรลุบนพื้นฐานของการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้านและเป็นระบบ ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น และปัญหา/ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นด้วย

การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามีความสำคัญต่อองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามีแนวโน้มที่มุ่งไปสู่สภาพการณ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มุ่งไปสู่สภาพการณ์อันพึงประสงค์ได้อย่างเท่าทันการเปลี่ยนแปลง โดยสามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจึงเป็นการกำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องกำหนดถึงสภาพการณ์ที่ต้องการจะบรรลุ และแนวทางในการที่จะกำหนดให้บรรลุถึงสภาพการณ์นั้น การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาดังกล่าวจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล อย่างรอบด้านและเป็นระบบ ทั้งนี้เพื่อให้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาดังกล่าว

ปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชนให้ท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง (องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เมาะ. 2554 : 1-2)

องค์การบริหารส่วนตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคามใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เป็นเครื่องมือในการบริหารงานเพื่อแก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและการพัฒนา มีทิศทางที่ชัดเจน ครอบคลุมทั่วถึงและเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในตำบล (องค์การบริหารส่วนตำบลเม็กดำ. 2553 : 1) ซึ่งการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเม็กดำที่ผ่านมาได้ดำเนินโครงการตามบรรทัดฐานที่วางไว้ แต่องค์การบริหารส่วนตำบลเม็กดำยังไม่เคยมีการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเม็กดำเลย

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์พัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อนำผลของการศึกษาไปเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามหมู่บ้านที่อาศัยอยู่
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการศึกษา

1. ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับปานกลาง

2. ประชาชนที่มีหมู่บ้านอาศัยอยู่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเม็กคำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกัน

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเม็กคำ ซึ่งเป็นการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเม็กคำ 7 ด้าน ได้แก่

- 1.1 ด้านคมนาคมและแสงสว่าง
- 1.2 ด้านแหล่งน้ำ
- 1.3 ด้านเศรษฐกิจ
- 1.4 ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- 1.5 ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม
- 1.6 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 1.7 ด้านการเมืองและการบริการ

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษา หมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลเม็กคำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งมีหมู่บ้าน จำนวน 22 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 1 บ้านเม็กคำ	หมู่ที่ 12 บ้านโคกจันทร์หอม
หมู่ที่ 2 บ้านแก่นท้าว	หมู่ที่ 13 บ้านมะเห็บ
หมู่ที่ 3 บ้านเหล่า	หมู่ที่ 14 บ้านเหล่าจั่ว
หมู่ที่ 4 บ้านหารฮี	หมู่ที่ 15 บ้านนาเจริญ
หมู่ที่ 5 บ้านตาลอก	หมู่ที่ 16 บ้านดงหนองไผ่
หมู่ที่ 6 บ้านพยอม	หมู่ที่ 17 บ้านเม็กน้อย
หมู่ที่ 7 บ้านตาลอก	หมู่ที่ 18 บ้านดอนแดน
หมู่ที่ 8 บ้านดอนไผ่งาม	หมู่ที่ 19 บ้านโนนสำราญ
หมู่ที่ 9 บ้านหนองดินสอ	หมู่ที่ 20 บ้านดงควน

หมู่ที่ 10 บ้านหนองไผ่

หมู่ที่ 21 บ้านน้อยพัฒนา

หมู่ที่ 11 บ้านสำโรง

หมู่ที่ 22 บ้านเหล่าหนองขาม

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากร

ประชากร คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง คร้วเรือนละ 1 คน จำนวน 2,218 คน จาก 2,218 คร้วเรือน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเม็กคำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม (องค์การบริหารส่วนตำบลเม็กคำ. 2553 : 5)

3.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเม็กคำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 339 คน โดยใช้สูตรการคำนวณของยามานะ (Yanane. 1973 : 727)

4. ขอบเขตด้านระยะเวลาในการศึกษา

ใช้เวลาในการศึกษา ระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ – มีนาคม 2555

5. ขอบเขตด้านตัวแปร

5.1 ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรอิสระ (Independent variable) ได้แก่ หมู่บ้านที่อาศัยอยู่ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 22 หมู่บ้าน

5.2 ตัวแปรตาม

ตัวแปรตาม (Dependent variables) ได้แก่ ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเม็กคำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 7 ด้าน ได้แก่ (องค์การบริหารส่วนตำบลเม็กคำ. 2553 : 32)

5.2.1 ด้านคมนาคมและแสงสว่าง

5.2.2 ด้านแหล่งน้ำ

5.2.3 ด้านเศรษฐกิจ

5.2.4 ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

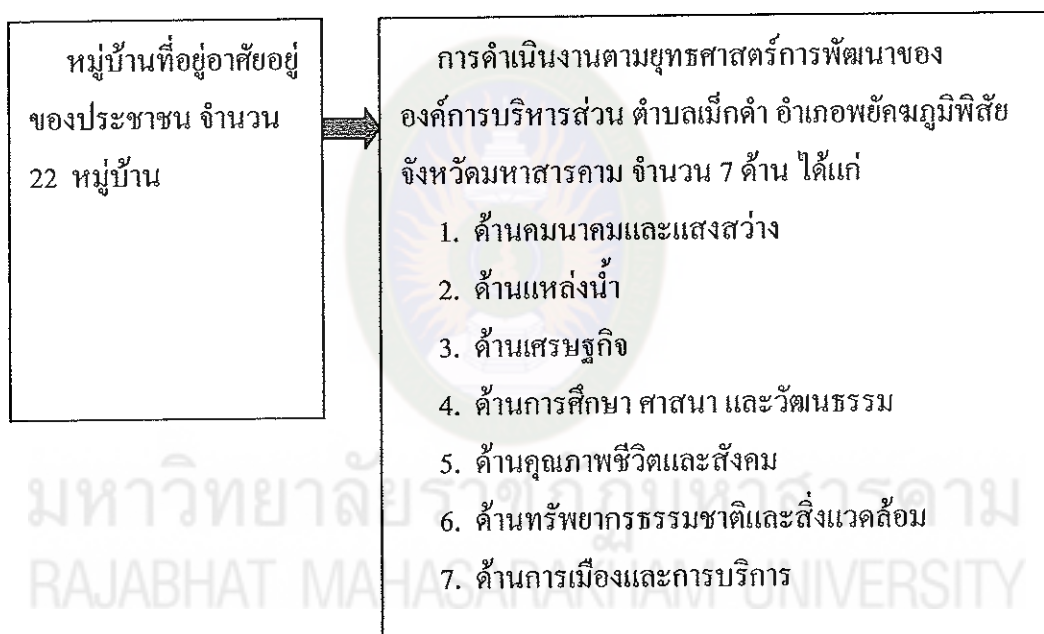
5.2.5 ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม

5.2.6 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5.2.7 ด้านการเมืองและการบริการ

กรอบแนวคิดการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้นำยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเม็กดำ (องค์การบริหารส่วนตำบลเม็กดำ. 2553 : 32) เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกและแนวคิดต่างๆ ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ที่มีต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ใน การศึกษาครั้งนี้ว่าอิสระครั้งนี้ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา หมายถึง การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

1. ด้านคมนาคมและแสงสว่าง หมายถึง มีการก่อสร้างถนน ปรับปรุง/ซ่อมแซม ถนนภายในหมู่บ้าน มีการติดตั้ง ปรับปรุง/ซ่อมแซม ไฟแสงสว่าง และมีการขยายเขต ไฟฟ้า สาธารณะภายในหมู่บ้าน
2. ด้านแหล่งน้ำ หมายถึง มีการขุดคลองเพื่อการเกษตร มีการขุดลอกแหล่งน้ำที่ ต้นเงิน มีการจัดหาที่เก็บน้ำดื่มอย่างเพียงพอ และมีการซ่อมแซม/ปรับปรุง ระบบประปาภายใน หมู่บ้าน
3. ด้านเศรษฐกิจ หมายถึง มีการฝึกอบรมกลุ่มอาชีพให้กับประชาชน ส่งเสริม กลุ่มอาชีพ ส่งเสริมการผลิตสินค้าของชุมชน และมีการส่งเสริมประชาชนปลูกพืชปลอดสารพิษ
4. ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หมายถึง มีการจัดหาหนังสือพิมพ์ให้ ทุกหมู่บ้าน จัดซื้อวัสดุสื่อการเรียนการสอนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดกิจกรรมงานประเพณีที่ สำคัญเป็นประจำ และจัดกิจกรรมเชิดชูเกียรติผู้อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น
5. ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม หมายถึง มีการส่งเสริมการออกกำลังกายของ ประชาชน มีการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย จัดการแข่งขันกีฬาเด็กและเยาวชน รณรงค์ให้ ประชาชนห่างไกลยาเสพติด จัดเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์ครบทุกคน จัดเวรยาม เพื่อป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาล สนับสนุนการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันภัย ฝ่ายพลเรือน และช่วยเหลือผู้ประสบวาตภัยและภัยธรรมชาติทุกครั้ง
6. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง มีการจัดกิจกรรมปลูก ต้นไม้เพิ่มพื้นที่สีเขียวลดภาวะโลกร้อนครอบคลุมทุกหมู่บ้าน จัดกิจกรรมรณรงค์การจัดการ ขยะมูลฝอยในชุมชน จัดหาถังขยะบริการภายในชุมชนอย่างเพียงพอ และมีการปรับปรุง สถานที่ทิ้งขยะอย่างเหมาะสม
7. ด้านการเมืองและการบริการ หมายถึง มีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการพัฒนาท้องถิ่น จัดกิจกรรมองค์การบริหารส่วนตำบลเม็กดำพบประชาชน จัดอบรม ประชาชนเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงานให้ ประชาชนรับทราบ

หมู่บ้านที่อาศัยอยู่ หมายถึง หมู่บ้านที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลเม็กดำและหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลเม็กดำบางส่วน การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ หมายถึง หมู่ที่ 1 บ้านเม็กดำ หมู่ที่ 2 บ้านแก่นท้าว หมู่ที่ 3 บ้านเหล่า หมู่ที่ 4 บ้านหารฮี หมู่ที่ 5 บ้านตาลอก หมู่ที่ 6 บ้านพยอม หมู่ที่ 7 บ้านตาลอก หมู่ที่ 8 บ้านคอนไผ่งาม หมู่ที่ 9 บ้านหนองดินสอ หมู่ที่ 10 บ้านหนองไผ่ หมู่ที่ 11 บ้านสำโรง หมู่ที่ 12 บ้านโลกจันทร์หอม หมู่ที่ 13 บ้านมะเห็บ หมู่ที่ 14 บ้านเหล่าจิว หมู่ที่ 15 บ้านนาเจริญ หมู่ที่ 16 บ้านดงหนองไผ่ หมู่ที่ 17 บ้านเม็กน้อย หมู่ที่ 18 บ้านคอนแคน หมู่ที่ 19 บ้านโนนสำราญ หมู่ที่ 20 บ้านดงควน หมู่ที่ 21 บ้านน้อยพัฒนา หมู่ที่ 22 บ้านเหล่าหนองขาม

ประโยชน์การศึกษา

ผลที่ได้จากการศึกษาจะใช้เป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY